

Gäller för: Verksamhet Barncancercentrum

Giltig från: 2025-11-21

Innehållsansvar: Lisa Diep, (lisdi5), Apotekare

Giltig till: 2027-11-21

Granskad av: Elin Öfverberg, (eliof1), Vårdenhetschef

Godkänd av: Thorsteinn Gunnarsson, (thogu14), Verksamhetschef

SCT - Sandimmun

Revideringar i denna version

Ersätter version 8 från 2023-10-12. Inga ändringar.

Bakgrund/Syfte

Innehåll Instruktion för Sandimmun®.

Substansnamn Ciclosporin/Cyklosporin A.

Bakgrund Ciclosporin är ett immunsuppressivt medel tillhörande gruppen calcineurinblockare liksom tacrolimus. Allvarliga och vanliga biverkningar är njurpåverkan och leverpåverkan. Ovanligt men viktigt att känna till är encefalopati. De för patienten mest besvärande biverkningarna är dels ökad behåring och dels ödem och tillväxt av tandköttet.

Arbetsbeskrivning

Dosering Dag -2 kl. cirka 06 t.o.m. dag 0: 5 mg/kg x 2 i.v. (= 6 doser). Detta är en förhöjd laddningsdos för att snabbt nå terapeutisk koncentration och fr.o.m. dag 1 skall dosen sänkas till cirka 2 mg/kg x 2 i.v.

När patienten kan ta Sandimmun® per os eller via PEG ges: 1 - 3.5 mg/kg x 2.

OBS! Doserna ovan är en rekommendation. Dosen ändras efter svaren på koncentrationsbestämningen. En önskvärd koncentration i normalfallet är 180 – 220 µg/liter.

Hantering Sandimmun® finns i kapslar, oral lösning och som infusionskoncentrat. Hanteras enligt "Rutin för hantering av cytostatiska och cytotoxiska läkemedel". Som alternativ finns Ciklosporin IVAX® i lösning och kapslar.

Spädningsinstruktion Ordinerad mängd späds i NaCl 9 mg/ml eller glukos 50 mg/ml. Kan beredas i påse eller spruta. Koncentrationsintervall 0,5-2,5 mg/ml.

Administrering Intravenöst ges Sandimmun® som infusion under 2 timmar vid 2 tillfällen per dygn med 12 timmars intervall.

Per oralt ges tabletter eller oral lösning också två gånger per dygn med 12 timmars intervall. Trots att det inte är kontraindicerat att inta lösningen som den är, har de flesta patienter svårt för det eftersom den smakar illa. Dessutom kan det vara svårt att få i sig allt eftersom utspädd lösning har en tendens att fastna på kärlet som den ges i.

Därför rekommenderas att lösningen ges rumstempererad med minst 10 ml juice, helst äppel- eller apelsinjuice. Drick direkt efter blandning och skölj därefter glaset med ytterligare en liten volym av den dryck man blandat med för att försäkra sig om att patienten får i sig hela dosen. Använd inte plastbehållare.

Kontroller	Enl. FASS finns en viss men liten risk för anafylaktiska reaktioner vid intravenös infusion och under den första infusionen som patienten får skall någon vara inne hos patienten de första 30 minuterna.
Hållbarhet	Färdigberedd lösning är hållbar i 12 timmar i rumstemperatur och 24 timmar i kylskåp.
Provtagning	<p>Prov för analys av cyklosporin-B (CyA-B) tas i EDTA-rör måndag, onsdag och fredag eller enligt ordination. Provet analyseras på klin. kem, Sahlgrenska sjukhuset och skall vara där senast kl. 11 för svar samma dag. Koncentrationen tas alltid tas direkt innan nästa dos intravenöst eller peroralt. Första koncentrationen tas dag 0.</p> <p>Se <i>Checklista provtagning och ordination vid Sandimmunbehandling.</i></p> <p>OBS: Tänk på att koncentrationen måste tas i infart som inte använts för administrering.</p> <p><u>Dokumentera tydligt vilken infart som använts för Sandimmuninfusion</u> eftersom koncentrationen måste tas i "rätt" infart även efter övergång till per oral tillförsel. Ciclosporin binds till plastmaterial och fortsätter att frisättas över långt tid efter avslutad i.v. tillförsel.</p> <p>Kreatinin skall följas i samband med koncentrationsmätningar. Vanligtvis eftersträvas en koncentration av 180 – 220 g/liter, men många gånger får dosen anpassas efter graden av njurpåverkan (förhöjt kreatinin och/eller blodtryck).</p>
Övrigt	Inga infusionspåsar på avd. innehåller PVC så alla olika påsar kan användas.
Blandbarhet	Ska ges ensamt i egen lumen.
Interaktioner	<p>Patienter som behandlas med Sandimmun® får inte äta grapefrukt eller dricka grapefruktjuice. Skall inte heller äta naturläkemedel som innehåller johannesört.</p> <p>I övrigt så interagerar ciclosporin, liksom tacrolimus, med de flesta läkemedel vilket gör att vid insättande av ett nytt läkemedel eller ändring av dos så kan koncentrationen av Sandimmun® både öka och minska. Se FASS.</p>

Ansvar

Gäller för all personal på Barncancercentrum. Ansvar för spridning och implementering har kvalitetssjuksköterskan. Verksamhetschefen ansvarar för att de rutiner och riktlinjer som verksamheten kräver finns tillgängliga och att verksamheten arbetar enligt SOSFS 2011:9

Uppföljning, utvärdering och revision

Innehållsansvarig ansvarar för uppföljning/revision av innehållet i riktlinjen. Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i Melior om rutinen är kopplad till patient. Övriga orsaker till avsteg från rutinen rapporteras i MedControlPRO.

Kunskapsöversikt

Rutin för Hantering av cytostatika och cytotoxiska läkemedel.

www.Fass.se

www.lakemedelsverket.se

Granskare/arbetsgrupp

Elin Öfverberg, barnsjuksköterska, Barncancercentrum.

Magnus Dahlander, apotekare, Barncancercentrum.

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje verkställighet

Gäller för: Verksamhet Barncancercentrum

Innehållsansvar: Lisa Diep, (lisdi5), Apotekare

Granskad av: Elin Öfverberg, (eliof1), Vårdenhetschef

Godkänd av: Thorsteinn Gunnarsson, (thogu14),
Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9774-1570060579-169

Version: 9.0

Giltig från: 2025-11-21

Giltig till: 2027-11-21